8-361

helyettesének

Belügyminiszter elvtárs 37 sz.parancsa,

A közrendvédelmi szervek és a lakoság közötti kapcsolat elmélyitése.

Nincs lot.

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

ÁBTL - 4.2. - 8 - 361 /1957 /1

BELÜGYMINISZTÉRIUM.

(1)

szám: 8-361/1957. "Szigoruan Titkos!"

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

62/1428
VIII.16. 5.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERHELYETTESÉNEK
37.számu parancsa.
Budapest,1957. augusztus hó 12.-

Tárgy: A közrendvédelmi szervek és a lakosság közötti kapcsolat elmélyitése.

A szocialista országok rendőrségei csak abban az esetben tudják feladatukat eredményesen ellátni, ha a dolgozó tömegek a közrend és közbiztonság fenntartása érdekében végzett munkájukban aktivan támogatják.

Akkor lehet szilárd a közrend és közbiztonság érdekében gyümölcsöző kapcsolatot teremteni a lakossággal, ha valamennyi közrendvédelmi beosztott szolgálatát fegyelmezetten és kulturáltan látja el, ha érvényesül munkájukban a szocialista törvényesség.

A rendőrség eredményes kulturált és fegyelmezett közbiztonsági és bünügyi munkája teremti meg azt a légkört, amiben a lakosság szivesen segit a rendőri feladataink elvégzésében.

A felszabadulás óta rendőrségünk munkájában állandóan és következetesen jelentkezett az a törekvés, hogy intézményessé tegyük a rendőrség és a lakosság közötti szerves kapcsolat megteremtését.

A közrendvédelmi szerveink az ellenforradalom előtt a rendőrség és a dolgozók közötti kapcsolatot intézményesen a T.munkán keresztül kivánták elérni és biztositani.

A közrendvédelem T.munkája nem biztositotta a megfelelő kapcsolatot a dolgozó tömegek és a rendőrség között, annak ellenére, hogy ezen munkamódszeren keresztül igen sok büncselekményt megelőztek, igen sok büncselekmény elkövetőjét felderitették.

A T.munka folyamán azonban igen sok dekonspiráció következett be, amely nemcsak e munka eredményességét veszélyeztette, hanem igen károsan hatott ki egyéb BM szervek megelőző tevékenységére és komoly morális károkat is okozott a közrendvédelem személyi állományán belül. A T.munka eredményének tulhajszolása érdekében a parancsnokok tekintélyes része szinte rákényszeritette beosztottait hamis jelentések irására, az előljárók ferde tájékoztatására.

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

A T.munka legsulyosabb hibája az volt, hogy a tömegkapcsolatot a T.személyek szük körére igyekezett korlátozni, kizárólag ezen személyektől kivántak a rendőrséget érdeklő eseményekről tudomást szerezni. A becsületes állampolgárok széles körét nem hirforrásként, hanem kizárólag konspirációs eszközként kezelték.

A T.személyek beállitása sem a bünügyi helyzetnek, a bünügyileg veszélyeztetett objektumoknak megfelelően történt, hanem a főirány az volt, hogy területi elhelyezkedésüktől és adatszerzési lehetőségeiktől függetlenül azon személyek kerültek T.személyként beállitásra, akik hajlandónak mutatkoztak a rendőrrel szoros kapcsolatot teremteni.

A fentiek alapján a T.munkán keresztül a rendőrség, s ezen keresztül felsőbb állami és pártszerveink nem tájékozódhatnak megfelelően az ország lakosságának hangulatáról vagy a bünügyi helyzet alakulásáról.

A közrendvédelem, a közrendvédelmi szervek és a lakosság közötti helyes kapcsolat megteremtését és kiszélesitését az alábbi elvek alapján

e l r e n d e l e m .

I.

Személyekkel való kapcsolattartás:

1./ Valamennyi közrendvédelmi rendőrőrs köteles területén széles kapcsolatot kiépiteni a becsületes állampolgárokkal és ezek köréből kiválasztani azon személyeket, akik önkéntesen hajlandók segiteni a rendőrség megelőző és felderitő munkáját.
Ezen személyekkel, valamint az őrs területén lakó valamennyi becsületes állampolgárral kötelesek rendszeresen kapcsolatot tartani.
Tilos kapcsolatot kiépiteni és tartani osztályidegen, s büntetett előéletü személyekkel.

2./ A kiválasztott személyekkel való foglalkozás nem titkos. Titkosan kell kezelni azonban a hiranyagot adó állampolgár személyét abban az esetben, ha jelentése nyomán rendőri eljárás indul.

3./ A lakossággal való szoros kapcsolattartás, a rendszeres beszélgetés és érdeklődés kötelező minden közrendvédelmi parancsnokra, őrsparancsnokra, őrsparancsnokhelyettesre, minden egyes körzeti megbizottra és nyomozó tiszthelyettesre, valamint vezénylőrendszer alapján szolgálatot teljesitő közbiztonsági járőrre.

Városokban a járőrök és mozgóőrszemek szolgálatuk közben tájékozódó jellegü beszélgetéseket nem folytathatnak, azonban a hozzájuk tájékoztatással forduló állampolgárokat meghallgatni és a tőlük nyert értesülésről jelentést tenni kötelesek.

4./ Az állampolgárokkal való kapcsolattartás során különösen sulyt kell helyezni azon személyekkel való rendszeres foglalkozásra, akik érdeklődést tanusitanak a rendőrség munkája iránt, valamint önkéntesség alapján hajlandók segiteni a rendőrség munkáját.

5./ Nem lehet kategorikusan megállapitani, hogy egy-egy közrendvédelmi parancsnok, őrsparancsnok, őrsparancsnokhelyettes, körzeti megbizott és nyomozó tiszthelyettes / községi őrsön járőr / az állampolgárok köréből hány személlyel foglalkozzon rendszeresen. Azonban az az elv érvényesüljön, hogy ezen személyeken keresztül a rendőrség minden őt érintő kérdésről és eseményről rendszeresen értesüljön.

6./ Az állampolgárok köréből különösen azon kellő személyi előfeltételekkel rendelkező állampolgárokkal kell rendszeresen kapcsolatot tartani, akik foglalkozásuknál, lakóhelyüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva alkalmasak arra, hogy a rendőrséget érintő értesüléseket szerezzenek.

7./ A személyekkel való kapcsolattartásra kötelezett rendőrök törekedjenek arra, hogy az állampolgárokkal folytatott beszélgetésük során magyarázzák meg azoknak, a rendőri munka fontosságát, a bünözés elleni harc jelentőségét. Keltsék fel azokban a társadalmi rendszer, a társadalmi tulajdon, a közrend és közbiztonság ellenségei elleni gyülöletet.

8./ A hirforrásként felhasznált állampolgárokkal való kapcsolattartás a velük való találkozás szolgálat teljesitése közben történjen s mindig az állampolgárok életrendjéhez igazodjék. A találkozásokat nem szabad konspirálni. Az mindig normális körülményeknek megfelelően történjék. Egy-egy ilyen találkozás és beszélgetés semmiben sem különbözzön az olyan beszélgetésektől, amit a rendőr általában az állampolgárokkal folytat.

9./ A rendőrrel kapcsolatot tartó állampolgárokat fel lehet kérni általános adatgyüjtésre, de meg lehet bizni őket különböző feladatok elvégzésével is, ha azok előző beszélgetések során ilyen jellegü feladatok elvégzésére hajlandóknak mutatkoznak.
A feladatokra való megbizás mindig olyan módon történjék, hogy a feladat elvégzésével megbizott állampolgár érezze azt, hogy az ő ügyéről is szó van.

10./ A hirforrásként felhasznált állampolgárokat az alábbi feladatok elvégzésével lehet megbizni:

a./ mozgási területén történt eseményekről való tájékoztatás;

b./ a ref.alá helyezett, kitiltott személyek ellenőrzése;

c./ szokásos büntettesek magatartásának megfigyelése;

d./ rendőri nyilvántartásban szereplő ellenséges és megbizhatatlan személyek megfigyelése;

e./ gyanus életkörülmények között élő személyek mozgásának, magatartásának, baráti körének megfigyelése;

f./ gyanus események, jelenségek megfigyelése; /üzérkedés, árdrágitás, felvásárlás, gyanus személyek, illegális csoportosulások, ellenséges összejövetelek stb./

g./ egy-egy nyomozáshoz-, előzetes ellenőrzéshez-, puhatoláshoz szükséges részfeladatok megoldására, illetve adatok beszerzésére;

h./ egyéb olyan adatok beszerzésére, amelyek a hirforrásként felhasznált személyeknek különösebb nehézséget nem okoz, de a rendőrséget érdekli.

11./ Az állampolgároktól megállapitásaikról irásban jelentést kérni nem szabad, azt minden esetben szóban kell kérni és ennek alapján kell a rendőrnek a szükséges intézkedéseket foganatositani. /jelentésirás, puhatolás, stb./
Az adatot szolgáltatók előtt feljegyzést készitení tilos.

12./ Az állampolgároktól való tájékoztatást minden esetben realizálni kell. A realizálás történhet puhatolás vagy előzetes ellenőrzésen keresztül.
Az állampolgároktól nyert értesüléseket a rendőr az értesülés vétele után köteles őrsparancsnokának vagy magasabb elöljárójának azonnal jelenteni.

13./ A jelentések megirásánál nem szabad hivatkozni arra,hogy a jelentésben foglaltakat ki szolgáltatta, illetve, hogy az anyag milyen módon jutott a rendőr birtokába.

14./ Az adatokat szolgáltató állampolgárokról semmiféle nyilvántartást vezetni nem szabad. Nem szabad az iktatókönyvbe sem külön megjelölni azon ügyiratokat, amelyek a rendőrség valamely tagjával kapcsolatot tartó állampolgárok közlése alapján keletkeztek. Ilyen ügyeket az iktatókönyvben a szokásos "S" jelzéssel kell ellátni.

15./ A járási rendőrkapitányságok vezetői gondoskodjanak arról, hogy a bünügyi alosztályok rendszeresen tájékoztassák a közrendvédelmi örsöket a terület bünügyi helyzetéről, a büncselekmények elkövetéséről, valamint a rendőri ellenőrzést igénylő személyek mozgásáról. Ezen adatokat az örsök parancsnokai használják fel az állampolgárokkal való foglalkozás területén oly módon, hogy az elkövetett büncselekmények tettesére, illetve a területre érkezett ellenséges személyek figyelésére, hivják fel a velük kapcsolatot tartó állampolgárok figyelmét. Ugyanigy hivják fel az állampolgárok figyelmét az adott területen veszélyesként jelentkező büncselekményekre is.

16./ Az állampolgárokkal való foglalkozást a közrendvédelmi parancsnokok és örsparancsnokok rendszeresen ellenőrizzék. Az ellenőrzés történhet a kapcsolattartásra kötelezett rendőrrel együtt végzett szolgálat során, amikoris lehetőség nyilik arra, hogy az ellenőrző előljáró megállapitsa, hogy milyen a kapcsolat a rendőr és a lakosság között, hogy milyen módszerrel foglalkozik, beszél a rendőr az állampolgárokkal és hogy az állampolgárok kellő bizalommal fordulnak e hozzá.
Az ellenőrzés másik módja az előljáró kapcsolatain keresztül való ellenőrzés. Ez ugy történjék, hogy az előljáró az állampolgároktól nyert értesülést vizsgálja meg azon célból, hogy arról kellő kapcsolat esetén a nyomozó tiszthelyettesek, körzeti megbizottak vagy vezénylő rendszer alapján szolgálatot teljesitő járőrök tudomással birnak e. Amennyiben ezen elvtársak erről tudomást nem szereztek, fel kell hivni azok figyelmét a kapcsolat kiszélesitésére, illetve a kapcsolattartás formájának megjavitására.

Nem szabad felhasználni az előljárók, állampolgárok körében kiépitett kapcsolatait arra, hogy azok a rendőr munkáját vagy magatartását figyeljék meg.

II.

Csoportos kapcsolattartás.

Városokban és községekben egyaránt különböző társadalmi és tömegszervezetek rendszeresen tartanak rendezvényeket az adott terület lakosságának részére.

Közrendvédelmi szerveinknek ezen rendezvényeket fel kell használni:

- a lakossággal való kapcsolat elmélyitésére,
- a kölcsönös ismerkedésre,

- a lakosság véleményének, kéréseinek s igényeinek megismerésére,
- a közbiztonsági helyzet ismertetésére,
- közlekedési és társadalmi tulajdon védelmi propagandára,
- fiatalkoruak nevelésére.

A társadalmi vagy tömegszervezetek által szervezett rendezvényeken való megjelenést minden esetben meg kell beszélni az adott szervek vezetőivel.

A közrendvédelmi beosztottak az alábbi rendezvényeken vegyenek részt:

közrendvédelmi ~~parancsnok~~ osztályvezető:

városokban, kerületekben:

- tanácsülésen,
- tanács közbiztonsági bizottságának ülésén,
- tanács azon állandó bizottságának ülésein, ahol

  a közbiztonság,
  a társ.tul.védelem,
  a közlekedés,
  a köztisztaság,
  a fiatalkoruak,
  a kereskedelem egyes kérdéseit tárgyalják.

Ezen állandó bizottsági üléseken el kell mondani a konspiráció betartásával azokat a tapasztalatokat, amelyeket a rendőrség munkája során ezen területekről szerzett, s fel kell vetni azokat a problémákat, amelyeknek megoldása az adott területen az állandó bizottság hatáskörébe tartozik.

- a legfertőzöttebb terület tanácstagi beszámolóján,
- a házkezelőség által szervezett házfelü yelői értekezleten,
- tömegszervezetek azon központi rendezvényein, amelyeknek programja, napirendje lehetővé teszi közbiztonsági kérdések megbeszélését. Ilyen rendezvények szervezésére szükség esetén fel kell kérni az adott szerv vezetőjét.

Községekben:

- tanácsülésen,
- a tanács azon állandó bizottsági ülésein, ahol

  a közbiztonság,
  a társadalom tulajdonvédelem,
  a közlekedés,

a köztisztaság,
a fiatalkorúak,
a kereskedelem,
a mezőgazdaság egyes kérdéseit tárgyalják.

- székhely községek MSzMP területi pártszervezetének szabad pártnapján, /igen helyes, ha meghivatja magát a párt taggyülésre is/
- a székhely község legfertőzöttebb területein, valamint a legfertőzöttebb községben tartandó tanácstagi beszámolón,
- tömegszervezetek azon központi rendezvényein, amelyeknek programja, napirendje lehetővé teszi közbiztonsági kérdések megbeszélését. Ilyen rendezvények szervezésére szükség esetén fel kell kérni az adott szerv vezetőjét.

Örsparancsnok, körzeti megbizott:

Városban:

- tanácstagi beszámolón,
- lakógyüléseken,
- körzeti pártszervezetek szabad pártnapjain, /igen helyes ha taggyülésekre is meghivatja magát/
- fertőzött vagy veszélyeztetett területek tanácstagi fogadóóráján,
- üzemi kultur rendezvényeken,
- tsz taggyüléseken /perem területeken/

Fenti rendezvényeken megosztva jelenik meg az örsparancsnok, örsparancsnokhelyettes és a területileg illetékes körzeti megbizott.

- a házfelügyelő és lakónyilvántartókönyv vezetők részére körzetmegbizotti területenként 3 havonta tartandó eligazitáson. Ezt az eligazitást a rendőrörs szervezi,s mindenhol a kmb. köteles megtartani.
- tömegszervezetek azon körzeti rendezvényein, amelyeknek programja, napirendje lehetővé teszi közbiztonsági kérdések megbeszélését. Ilyen rendezvények szervezésére szükség esetén fel kell kérni az adott szerv vezetőjét.

Községekben:

- tanácsülésen,
- tanács VB ülésen,

- a tanács azon állandó bizottságainak ülésén, ahol

  a közbiztonság,
  a társ.tul.védelem,
  a közlekedés,
  a köztisztaság,
  a fiatalkoruak,
  a kereskedelem,
  a mezőgazdaság egyes kérdéseit tárgyalják.

- székhely községek MSzMP területi pártszervezetének szabad pártnapján, /igen helyes, ha meghivatja magát a taggyülésre is/
- falu gyülésen,
- tsz taggyülésen,
- gazdagyülésen,
- lakó nyilvántartókönyv vezetők részére tartott eligazitáson, /3 havonként az őrs szervezi/
- tömegszervezetek azon községi rendezvényein, amelyeknek programja, napirendje lehetővé teszi közbiztonsági kérdések megbeszélését. Ilyen rendezvények szervezésére szükség esetén fel kell kérni az adott szerv vezetőjét,
- réteggyülésen. Az őrs szervezi, mikoris külön-külön hivja össze a veszélyesként jelentkező időben a lakosság érintett kategóriáját. /Pl. ősszel a szőlő érésekor a szőlőtermelőket, Balesetek elszaporodásakor vagy a közlekedési fegyelem megsértésének elszaporodásakor a gépjármü vagy fogatolt jármü tulajdonosait. Kerékpárlopások elszaporodása esetén a kerékpár tulajdonosokat./

Azon községekben, ahol körzeti megbizott van, a fenti feladatokat kizárólag a körzeti megbizottnak, őrsszékhely községben az örsparancsnoknak, illetve helyettesének, mig azon községekben, ahol körzeti megbizott nincs beállitva, a fenti feladatokat a területileg illetékes nyomozó tiszthelyetteseknek kell ellátni.

Az örsparancsnoknak azonban kötelessége, hogy a nyomozó tiszthelyettesek területén kiemelkedő veszélyesként jelentkező községekben a feladatok egy részét ő maga vagy helyettese lássa el.

Parancsom 1957.szeptember hó 1-napján lép hatályba, s ezzel egyidejüleg az 1955.évi 5.sz. RUT-ban megjelent 20-1018/1955. B.M.ORK.TÜK./körzeti megbizottak megelőző munkája/ számu rendeletet hatályon kivül helyezem.

Az eddigi T munkával kapcsolatos összes anyagot, nyilvántartást a TÜK szabályok szerint meg kell semmisiteni. A csoportos kapcsolattartás időpontjait a munkatervekbe fel kell venni.

Felhivom a megyei rendőrfőkapitányságok vezetőit, utasitsák alsóbb szerveik parancsnokait, hogy haladéktalanul kezdjék meg a fenti elveknek megfelelően a lakossággal való kapcsolat kiépitését és tett intézkedéseikről, tapasztalataikról részletes jelentésüket 1957. november hó 30.napján a BM ORFK Közrendvédelmi Osztály Vezetőjének terjesszék fel.

Tömpe István s.k.
a belügyminiszter első helyettese

Felterjesztem: miniszter elvtársnak,
Kapják : miniszterhelyettes elvtársak,
Politikai Nyomozó Főosztály vezető,
Politikai Nevelő Főosztály vezető,
Bünügyi Főosztály vezető,
Vasuti Főosztály vezető,
Közbiztonsági Főosztály vezető,
Személyzeti Főosztály vezető,
ORFK valamennyi osztályvezetője,
Budapesti és valamennyi megyei főkapitányság,